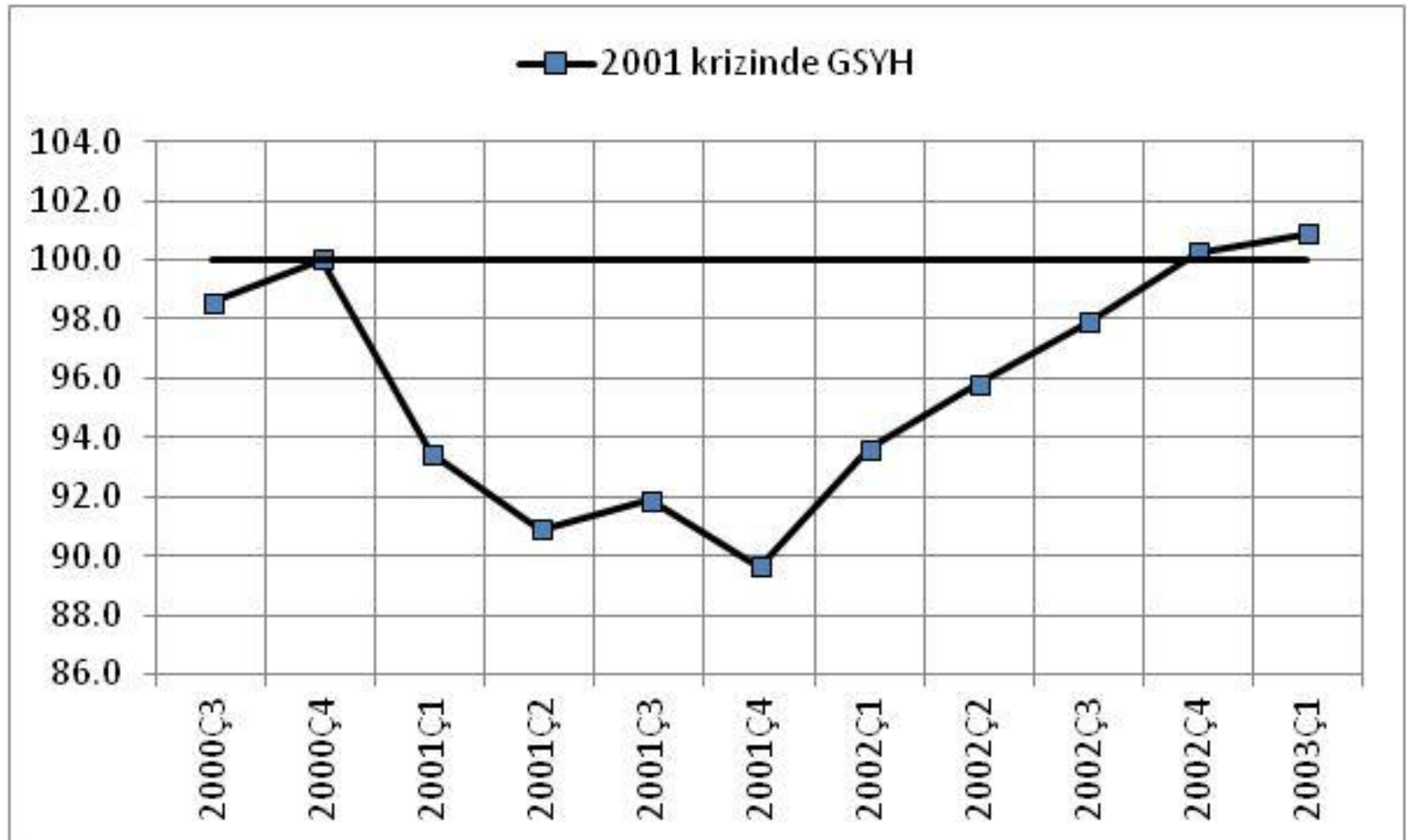

Türkiye Ekonomisi: Bazı Yapısal Sorunlar

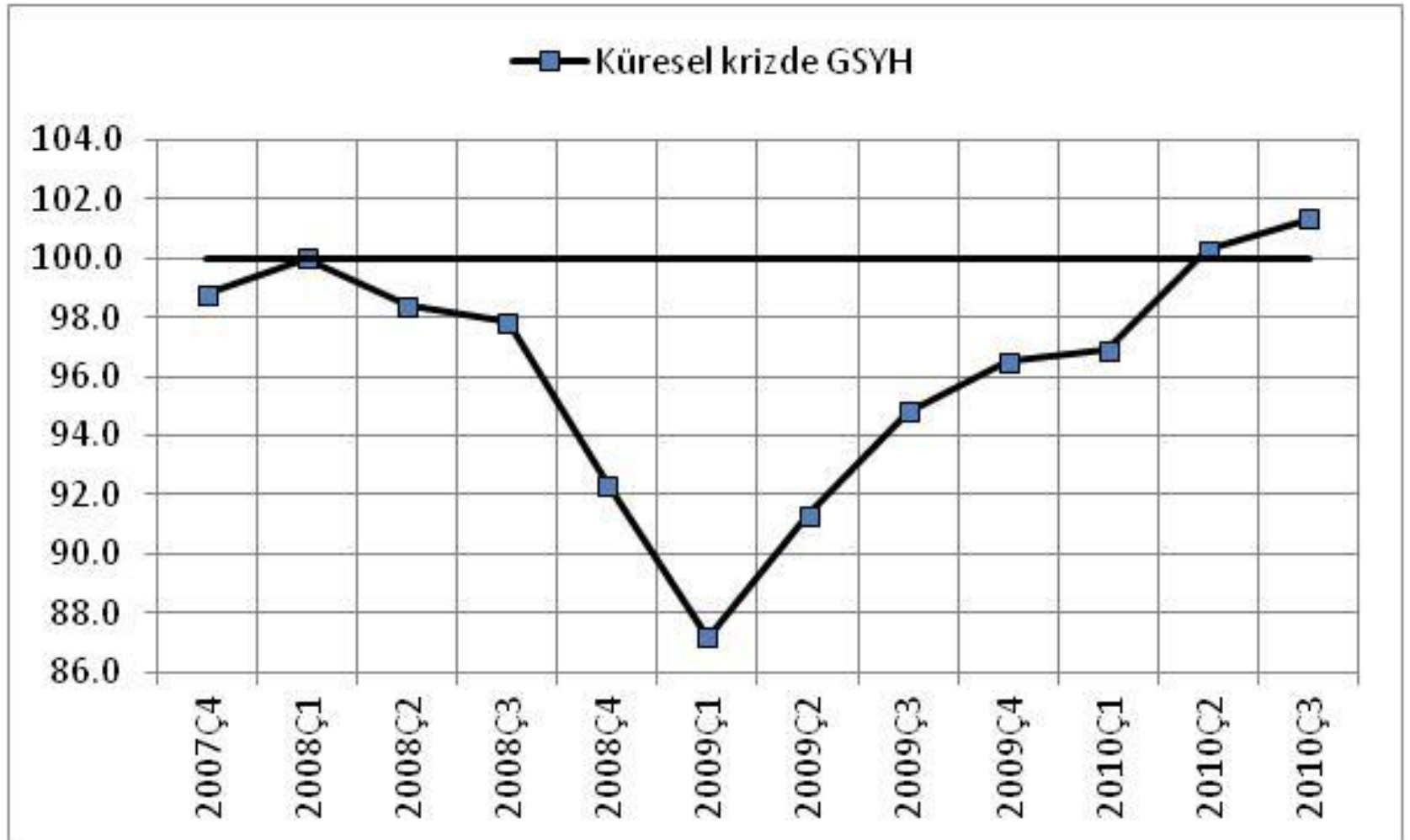
Fatih Özatay

30 Mart 2012

Krizlerde keskin hareketler

Krizlerde keskin hareketler

2011'deki durum

- 2011 AB tartışmalarıyla geçti.
- Özellikle yılın ikinci yarısında risk alma iştahı son derece azaldı.
- Türkiye bu durumdan olumsuz yönde etkilendi.
- Faizler ve döviz kuru yükseldi.

2011'deki durum

- O dönemdeki 2012 büyüme tahminleri bu durumun pek değişmeyeceği varsayımı altında yapıldı.
- Olumsuz ortam aynen sürseydi tüketici ve yatırımcı güven düşecek, yatırım ve dayanıklı tüketim harcamaları azalacaktı
- Orta Vadeli Program: %4. Diğer tahminler daha düşüktü ve yüzde 0'a kadar iniyordu.

2012 büyüme tahminleri: Türkiye

- Risk alma iştahı iyi değilken yapılan tahminler:
- IMF: %2
- OECD: %3
- OVP: %4
- Özatay: % 1-3
- Hem 2011'e göre hem de ortalama büyüme hızımıza kıyasla daha düşük.

Aralık ayından sonra hava değişti

- Aralık ayında liderlerin maliye politikasında birlik yolunda önemli adımlar attıkları izlenimi vermeleri ile zevahir kurtuldu.
- Avrupa Merkez Bankası (ECB) devreye girdi
 - Faizi yüzde 1'e indirdi.
 - Zorunlu karşılık oranlarını düşürdü.
 - Aralık sonuna doğru bankalar 489 milyar avro üç yıl vadeli ve düşük faizli borç verdi.

Aralık ayından sonra hava değişti

- ECB aynı olanağı bir de şubat ayında bankalara tanıyacağını açıkladı
- ABD Merkez Bankası Başkanı Ocak ayında bir açıklama yaptı:
 - Gerekirse yeniden parasal genişlemeye gideriz.
 - Yüzde 0-0.25 arasında olan faizi 2014'e kadar deđiřtirmeyeceđiz.

Aralık ayından sonra hava değişti

- Tüm bunlar havayı deęiřtirdi.
- Risk alma iştahı arttı.
- Türkiye'ye yeniden yabancı fon girişi başladı.
- Kur ve faiz düřtü.

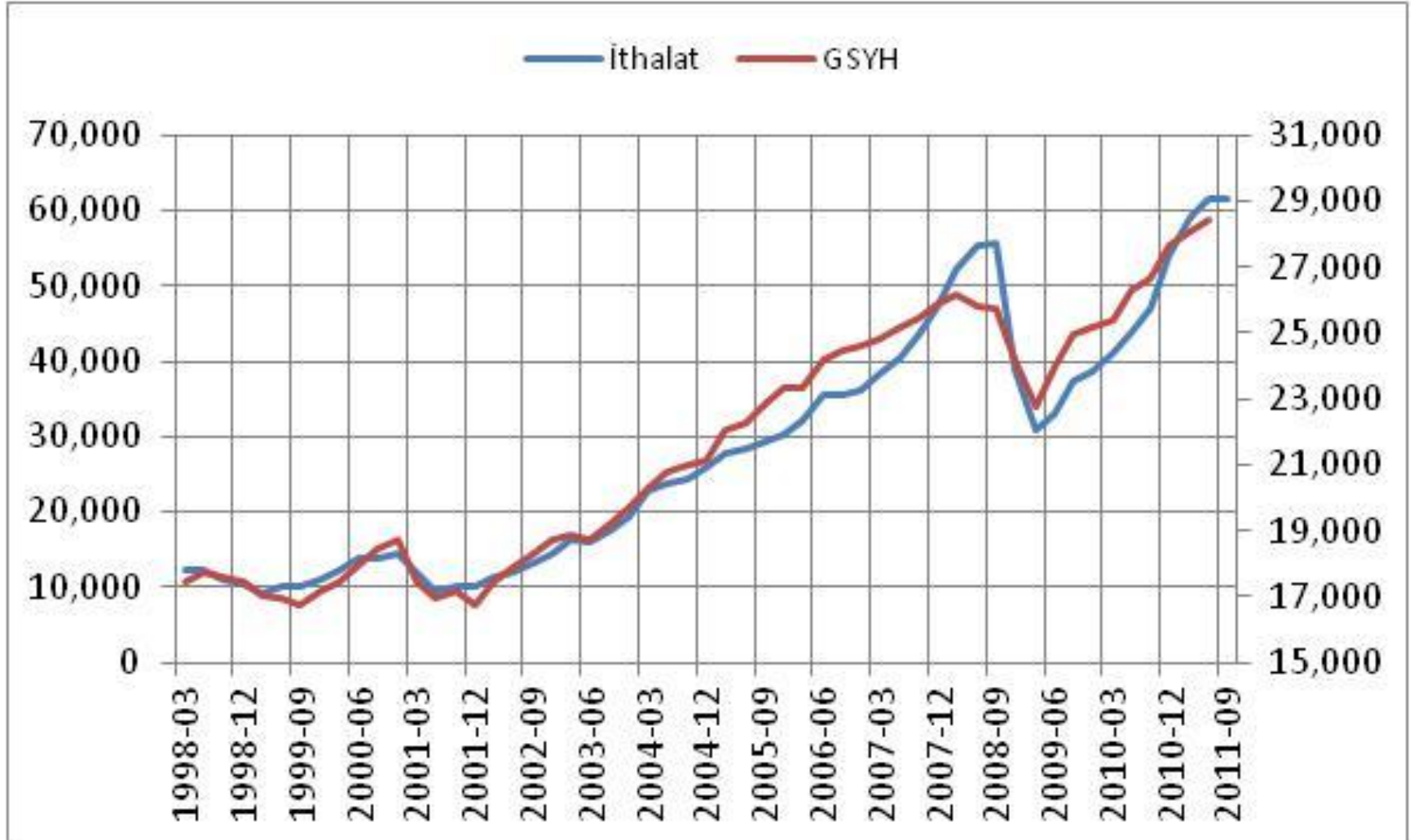
2012'de büyüme: Temel belirleyiciler

- Maliye politikasında disiplin sürecektir.
- Para politikasının hangi amacına ağırlık vereceği yine yurtdışı tarafından belirlenecek.
- Ancak ekonomimizin nasıl şekilleneceğinin temel belirleyicisi yurtdışı, özellikle de AB olacak. FED'i de yabana atmamak gerekiyor.

Yurtdışı (AB) neden önemli?

- Tasarruflarımız yetersiz. Yatırım yapmak için yabancılara tasarruflarını kullanıyoruz. Yani dış kaynak kullanıyoruz (dış borç alıyoruz).
- Bu nedenle, hızlı büyüdüğümüz dönemler cari açığın da hızla arttığı dönemler.
- Dışarıda fon girişi, bir içeriği sağlam tutsak da yabancılara risk alma iştahına bağlı.
- İhracatımızın yarıya yakın AB ülkelerine.

Hızlı büyüme – yüksek cari açık

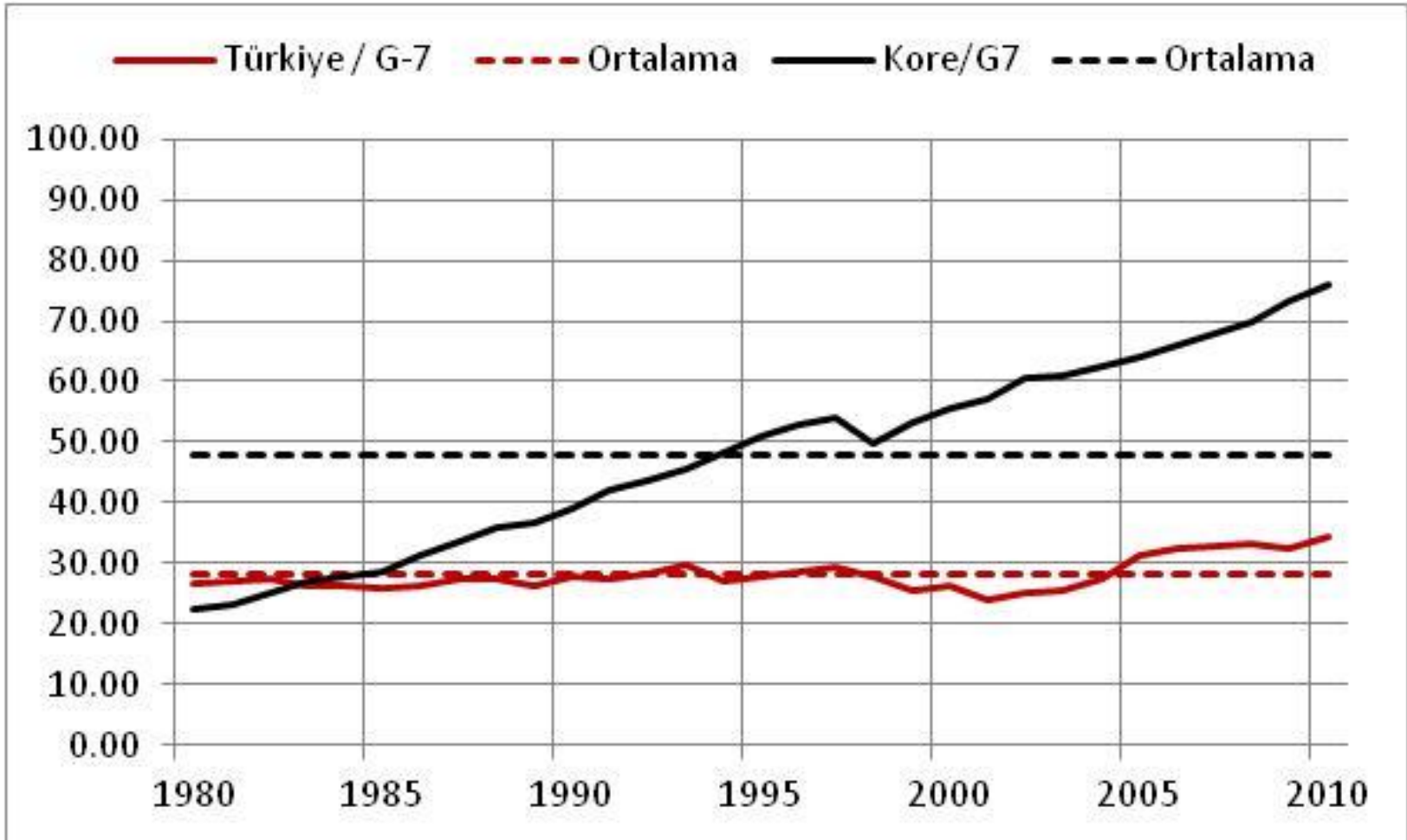
Düşük tasarruf oranı

Tasarruf oranları (%)				
	1990-94	1995-99	2000-04	2005-09
Dünya	21.3	22.1	21.1	21.5
Orta gelir grubu	25.4	25.0	25.8	30.6
Üst orta gelir grubu	26.3	25.8	26.2	31.2
Türkiye	21.6	20.9	17.0	15.3
Portekiz	23.7	21.4	17.7	12.1
Yunanistan	18.8	16.7	13.0	7.4
Euro Bölgesi	21.1	21.7	21.3	21.4

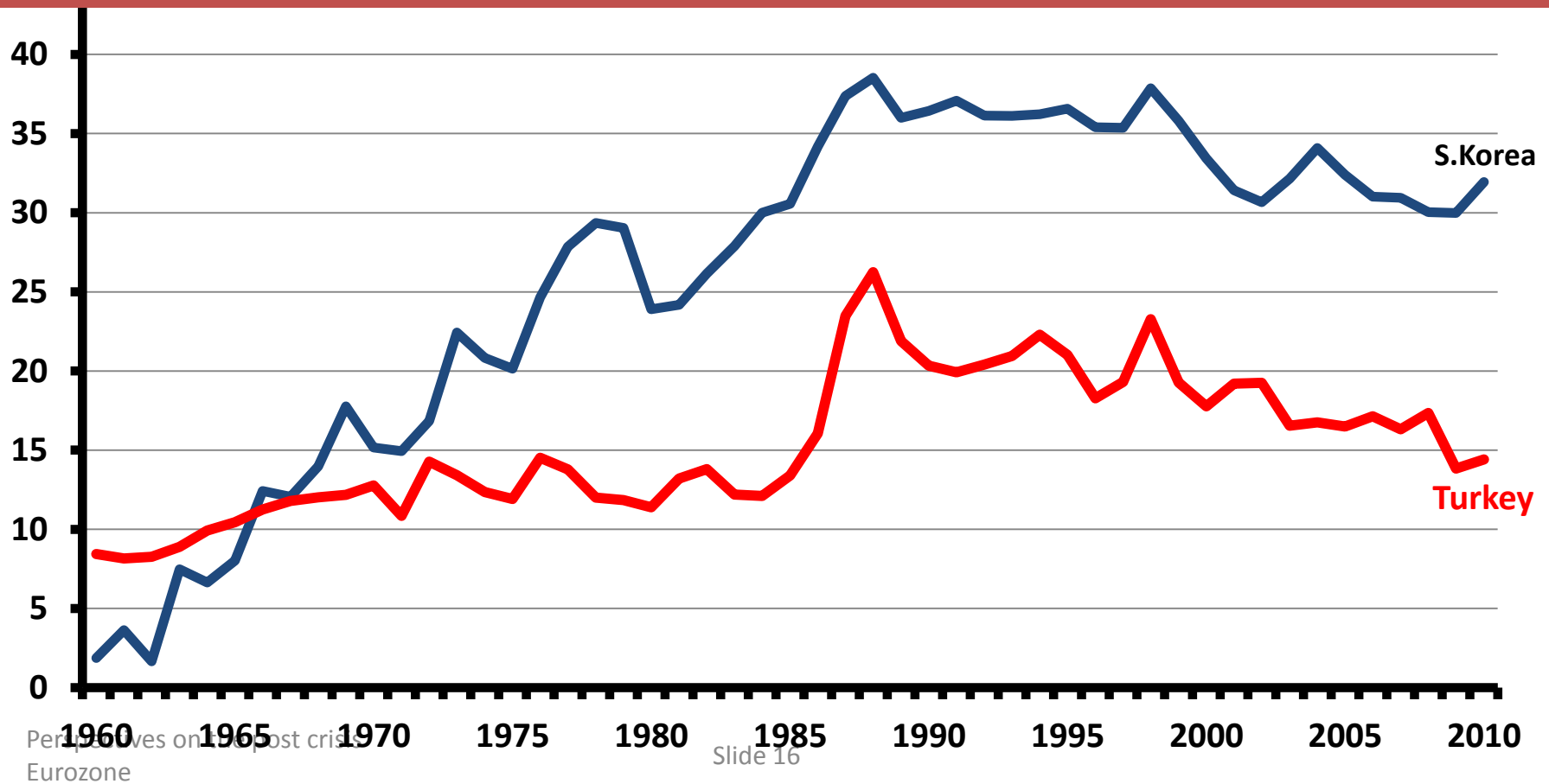
I. A short glance at the Turkish economy

- Main exports:
 - Motor vehicles,
 - Manufacture of basic metals,
 - Textiles,
 - Wearing apparel.
- Exports are mainly concentrated at the low and medium technology group (the shares of raw materials and high tech goods are low).
- In the last decade, a structural shift occurred in favor of medium technology group.

Kore ve Türkiye

Gross domestic savings (as % of GDP), 1960-2010

Periods of low savings on the post crisis
Eurozone

Slide 16

Source: World Development Indicators

İşsizlik oranında katılık

		İşsizlik oranı	İşsizlik oranı
	Büyüme (%)	Toplam (%)	Tarım dışı (%)
2002-2004	7.0	10.5	14.2
2005-2007	6.4	10.4	12.9
2008-2010	0.9	12.3	15.3
2011	8.0	10.1	12.8

Yüksek işsizlik oranı

Ortalama işsizlik oranları: 2005-2011 (%)	
G-7 ülkeleri	6.8
Japonya	4.5
ABD	6.9
Almanya	8.4
Fransa	9.1
Euro Bölgesi	8.5
Diğer gelişmiş ülkeler	4.5
Türkiye	11.1

Düşük tasarruf oranı

Tasarruf oranları (%)				
	1990-94	1995-99	2000-04	2005-09
Dünya	21.3	22.1	21.1	21.5
Orta gelir grubu	25.4	25.0	25.8	30.6
Üst orta gelir grubu	26.3	25.8	26.2	31.2
Türkiye	21.6	20.9	17.0	15.3
Portekiz	23.7	21.4	17.7	12.1
Yunanistan	18.8	16.7	13.0	7.4
Euro Bölgesi	21.1	21.7	21.3	21.4

Düşük tasarruf oranı

	Vergi geliri / GSYH (%)		
	2007	2008	2009
Türkiye	24.1	24.2	24.6
OECD	35.4	34.8	-

Türkiye'nin öncelikle yapabilecekleri

- Daha geniş bir kesimden vergi almaya çalışmak
- Avantajlar:
 - Tasarruf oranını artırır ve diğer reformlara kaynak sağlar.
 - Verimliliği artırır ve rekabet gücünü yükseltir
 - Cari açık sorununu bir miktar azaltır.
 - Dezavantaj:
 - Kayıt dışındaki istihdam?
 - Siyasi yapılabilirlik?

Türkiye'nin öncelikle yapabilecekleri

- Bu kaynaklar ile işgücünün beceri düzeyini artırıcı programlar ve daha nitelikli eğitim (son TÜSiAD çalışması).
- Daha yatırım yapılabilir bir ortama ilişkin adımlar. Böylece işgücü talebini artırmak.
- Kolay mı?

Machiavelli, 1513. *Prens*. Bölüm 6, s.47, Doruk yayınları.

- “...gerçekten de, yeni kurumların yapılandırılmasını yürütmekten daha güç, başarılması şüpheli ve tehlikeli bir girişim yoktur. Reform yapan kimse, eski kurumlardan faydalanan kişilerin düşmanlığını çeker ve yenilerinden faydalanacak kişilerden ise ancak sınırlı bir destek sağlar.

Machiavelli, 1513. *Prens*. Bölüm 6, s. 47, Doruk yayınları.

- ...Bu nedenle yeni kurumlara karşı olanlar saldırı fırsatı bulduklarında bunu partizanlık ateşiyle yaparlarken diğerleri reformcuyu yarım ağızla desteklerler. Sonuçta bu iki kesimin arasında kalan reformcu büyük tehlike altına girer.”

Reform böyle bir şey mi?

